

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Johannis Buxtorfi[i] Lexicon Hebraicum Et Chaldaicum

Buxtorf, Johann

Basileae, 1615

ⲗ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70128](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70128)

LEXICON BREVE RABBINICO
PHILOSOPHICUM.

- אב** Julius mensis.
אבק אַבּוּקָה Fax.
אבר Membrum: Synech. Membrum genitale.
אנב Vide גב.
אנדרה Enarratio mystica, Expositio allegorica. Discursus
historicus.
איד vide איד.
ארהבי Simul, Interim.
ארכי Tunc, Adhuc, Amplius.
ארם Rubere. אָרוֹם Mars planeta. Item Stella polaris
antarctica, apud Ab. Esram Amos 5.8. מַאָדִים Mars stella:
כוכבים המזיקים שנתאי ומאדים Stella noxia sunt Satur-
nus & Mars, Prover. 28. v. ult. in Kasfenaki. אֲדִמְמוֹת
Rubedo.
ארק Adherere: אָדוּק בְּמִצְוֹת Adherens, addictus prae-
ceptis divinis.
אדר Februarius mensis: וְאָדָר Februarius secundus, nem-
pe embolismicus sive intercalaris.
אודכ אֲדִרְבָּא אֲדִרְבֵּי Contra, E contrario.
אוף Etiam: Hierosolymitanè pro אף.
אוויר Aër, Aether. Ex Græco ἀήρ: שאויר מצרים לח, Quod
aer Aegypti sit humidus, Gen. 41.35, in Ab. Esra. Item spa-
cium, Vacuum: שִׁטָּה בְּלֹא אוֹרֵרָה Linca absq. spaci-
אות Litera: plur. אוֹתוֹת Litera.

איתו Ipse, & Ipsum casu accusativo.

איתו Confestim, Mox, Statim: ex יטדז.

איתו Novacula, Cultellus, Scalpellum.

אחד Unus. In sententia continuata repetitum, Sive, Vel, Tamquam, Cum, tum. כל אחד Unusquisq;. אחדות Unitas, אחדים Unitates.

אחר Post, postea. מאוחר Postpositum: מוקדם ומאוחר Praemissum & postpositum, id est, Hysteron proteron. אחריהו Obligatio, Oppignatio, Cautio de futuro dāno.

אבבא Vide Abbreviaturas nostras.

אמנו Cur, Quare, Quamobrem, Quid ita?

אי Ubi? interrogacionibus inservit, & variis particulis jungitur: אי מנין? Undenam? אי מתי? Quousq;? אי אלו? Quae ista? אי מתי? Undenam? אי כי? Quomodo?

אי Non, per Apocopam pro אין, ut 1. Sam. 21.8, in Hebraeo. Hinc אי אפשר? Non est possibile, Impossibile: אי חכרח? Non necessarium, Contingens.

אי Si, per Apocopam pro אין, אין, Chaldaicè pro Hebraeo אם. Hinc אי לימא? Si dicendum, ubi לימא? Talmudicè pro לאמור, ut est in Grammatica nostra Chaldaica. In sententia continuata repetitum, est Sive, Tam, quam אי בעיר או נבר? Sive bestia sive vir, Exod. 19. 13. in Targum Hierosolymano, ubi Jonathan אין. Onkelos cum Heb. אם.

איד Vapor, Exhalatio humida: item Festum, Dies festivus & solennis. Sic in posteriore Targum, יום דאידא ליה? Dies festus erat ipsi, Esth. 1.3.

אידי Iste & iste, Uterq;.

איהו Ipse, איהו Ipsa, Ista.

איך Quomodo, Qualiter, Sicut, Quemadmodum: איכות? Ubi, ubinam? איכות? Quomodo? איכות? Qualitas, Praedicamentum Qualitatis. In Elia, ספר מעט הכמות ורב האיכות Liber brevis quantitate, sed magnus qualitate. Plurale

חא
natura
ad con-
am ab-
בסס
אין
ixit
post se
tion-
pun-
איהו
recifi-
atio.
Hinc
pam:
.15.2.
igura
redo.
utal.
ivus.
ppis.

Plur. in Physica R. Aben Tibbon: הם האיכויות הדימשכות
 סבתן אחר צורתן *Sunt qualitates quae trahuntur naturae
 post formam suam, id est, formam comitantur.*

איכא *Est, Sunt:* איכא ד *Est qui,* ליכא *Non est,* quod con-
 junctum ex לא & איכא.

אין *Si, ut supra* אי.

אין *Non:* יש ואין *Ens & non ens.*

אין *Si: reperitum, Sive, ut supra* אי.

אין, אין, אי *Ita, Sic, Etiam. Est, affirmantis ubi sententiam ab-
 solvit apud Talmudicos: לא בשכנה לא אין שלא בשכנה לא in
 periculo; ita: si non cum periculo: non Sic Syre, אין כרי, Etiam,
 Domine mi, Matth. 15. 17: אמר להון אין Dixit i-
 psis, Ita, Matth. 17. 25. איני Itane? admirative, & post se
 והא *Et ecce, Atqui, in dialogismis & disputationi-
 bus. אין סוף Non finis, Infinitum.**

אינהו *Ipsae, אינהו Ipsi, pluraliter, & in libris non pun-
 ctatis ex sensu distinguenda sunt. Sic אינהו Ipsa אינהו
 Ipse.*

אינון *Ipsi, אינין, אינון Ipsae plur.*

אפר *Aprilis mensis.*

איש *Individuum, Specificum: אישי הפין Individua specifi-
 ca. איש Vir: אישי Virilis: אישות Virilitas, Maritatio.
 אית *Est, Sunt. Chal. pro Hebraeo וי. Hinc
 כדאית *Sicut est, vel כדאית aut כדו per apocopam:
 כלהו איתנהו ביה *Omnia ista sunt in eo, Kimchi, Jer. 15. 2.
 ex Talmud. ubi duplex apocopa litera ו, de qua figura
 vide Grammaticam nostram Chaldaicam.****

אכס *Ater, Niger, atratus, pullatus. אכסמות Nigredo.*

אכסן *Hospes, Viator: corruptum ex Græco ξένος, plural.*

אכסנין *Hospites, אכסנאי Hospes, activus & passivus*

אכסניא *Hospitium. נתאכסן Hospitio excipi.*

אל *Ad: מאליו A seipso מאליה A seipso, מאליהם A seipsis.*

אלא Sed, Nisi, ex Græco ἀλλά. Præcedente לא, Non tantum. & sequi solet אבל Sed & : אם אלא Sed si. כן אלא אם Sed si sic. Nisi alioqui.

אלה Et Chald. אלהי Deus. אלהי Divinus אלהי Theologus. תורה אלהי Lex divina, Theologia. הפילוסופים האלהיים Philosophi divini, Metaphysici: דתות האלהיות Leges, jura divina. אלהות Divinitas Deitas חכמת האלהות Theologia.

אלה Sed, nisi, præterquam. Scribi solet אלהי.

אלו Illi, Isti, plur. idem quod אלה Heb.

אלו Si, ex אם & לו Adsciscit interdum syllabicam adjectionem, אלו : ut אלו לא ספח Si quidem non recessisset, Num. 22. 33.

אלו לולי Si, Nisi, Si non. Hebraicè לולי. Adjicitur autem פון nunc conjunctim, nunc divisim. Dicitur & אלו Gen. 31. 42: & alibi ex forma אלו.

אלו Ab, optantis pro Utinam. Dicitur & לוי.

אלו Ultra, Ulterius: הנה ואלו Hinc & ulterius. אלו Huc illuc. הנה ואלו Hinc, Deinceps.

אלו לכה vide אלו.

אלו Augustus mensis.

אלו Fortis, Robustus.

אלו Itaq, Profecto.

אלו In Targum אלא אם לא אלא, Nisi, quasi ex אלא אלא. אלו אלו Nisi Moses, Psalm. 116. 23, juxta Regia & in Veneris אלו legitur. אלו אלו Et nisi ipse obsignatus esset, Cant. 4. 12. Apud Rabbinos, אלו אלו Quod si non venisset angelus. Usus non probat differentiam, quam Elias notavit inter scripturam cum א vel י in fine.

אלו Cito, Mox, Absq, ל nunquam usurpatur.

אלו Quare, Ad quid, quorsum?

matio
שם
juxta
enitale
Opifi-
x odit
מאמר
ne de-
redi-
Oratio
מאמר
gum:
u Ge.
מן ?
Sam.
icut
ant.
unde
atū,
i.
qua
אם

אָמַד Metiri, Aestimare, Conjectare. **אֶסְתִּימַתּוּ** Aestimatio, Conjectatio, Conjectura, Mensura. **שָׁמַע תְּאִמְרוּ מֵאֹמֶד** Ne forte dicatis per conjecturam: **כְּפִי אֹמֶד דַּעְתָּם** juxta mensuram vel conjecturam sententia ipsorum.

אֶמְתָּה Digitus medius: **גִּיד הָאֶפְרָה** Membrum genitale viri.

אֹמֵן Artifex, Opifex, **אֹמְנוּתָא** Artificium, Opificium. **כָּל אֹמֵן שׁוֹנֵה בְּנֵי אֹמְנוֹתָו** Omnis artifex odit consortes artificii sui. **נִתְאַמַּתְהוּ** Verificare; **הִתְאַמַּתְהוּ** Verificari, Confirmari, Stabiliri. **וּבְרֵיבָא** Verbum à Nomine deflexum. **אֶמְתָּה** Veritas. **אֶמְתִּי** Verus.

אָמַר Dixit, Hebr. **אִמְרָה** Sermo. **מִאֲמַר** Oratio. **פְּרָדִיקַתּוּ** Prædicamentum, Categoria, in Logicis: **מִאֲמַר הַנְּדִי** Oratio enunciativa. **מִאֲמַר הַפְּתִיחוּ** Oratio optativa. **מִאֲמַרִים** Prædicationes. **אֲמֹרָא** Doctor, Job. 3. 18. in Targum: **אֲמֹרָאִים** Doctores Talmudici, authores primi Gemara seu Decisionum Talmudicarum.

אֵי אֵיבָא Ubi? **אֵי אֵיבָא** Quo ibo? **אֵי אֵיבָא** Quo ibo? **אֵי אֵיבָא** Unde nobis? **אֵי אֵיבָא** Unde nobis?

אֵי אֵיבָא Si, pro Hebræo **אִם**, ut supra.

אֵי אֵיבָא Is, ille, ipse: **אֵיבָא** Ipsi, plur. & sæm. **אֵיבָא**.

אֵנְדְרוֹגִינוֹס Androgynus: unde Dictio androgynos, 1. Sam. 6. v. 12, in R. Sal.

אֵנוֹשׁ, Et Chal. **אֵנוֹשׁ** Homo: plur. **אֵנוֹשִׁי** Sicut dicunt homines: in citatione proverbiorum usurpant. **אֵנוֹשִׁי** Humanus. **אֵנוֹשׁוּת** Humanitas, unde **אֵנוֹשִׁי** Humanitas. **מֵתִים** Methim nomen est humanitatis, Kimchi Jud. 20. 48, id est generale omnium hominum.

אֵסַד Mederi, Curare, Sanare: **אֵסֻדָּתָא** Sanitas, Salus, quæ voce sternutanti respondent.

אֵסְטְרוֹלוֹגָא Astrologus, plur. **אֵסְטְרוֹלוֹגִין** Nomen **אֵסְטְרוֹלוֹגִיָּה** Astrologia. Pro **ו** etiam **ז** scribunt.

אסטומכא Stomachus, σμάχος: hinc שְׂנֵשֶׁתָּהּ הַמֵּאֲכָל
בְּאֶסְטוֹמְכָא Quod commemoratus sit cibus in stomacho, 1. Reg.
19. 9. in Kimchio.

אסר Vetare, Prohibere. אסור Vetitum. איסור idem, cu-
jus oppositum הֵיטֵר Licitum, & de cibis licitis ac vetitis
plerumq, dicitur.

אף Hierosolymitanè אף, Etiam: repetitum, Tam quàm,
Cum tum. אפּעֵלְפִי, Etsi, quamvis, licet, Etiam si. Sequi
solet שׁ. Scribitur etiam disjunctim אף על פי. Item
אף על גב idem. אף על פי כן. Etiam si ita sit, Attamen,
אף כן Itidem, Similiter.

אפילו Etiam, Etiam si: ex אף & אלו, unde per ל da-
gestatum rectius scriberetur.

אפטרופוס Tutor, Curator, Procurator. Gracum est
ἐπιτροπος. Dicitur & אפטרופא.

אופן Rota, Circulus: Modus, Ratio. אופן המזלות Zo-
diacus: אופן המישור Circulus aequitatis, Aequator: אופן
המפרים Circulus distinguens, Horizon.

אפופסיס Sententia judicialis. Gracum est ἀποφασις.
בא ליתן לו הק כרה אפופסין, Venit ut daret ipsi Deus
sententiam judicalem, Kimchi Psalm. 92. 1, explicat אפופסין
הדין.

אפיפיור Papa, Pontifex Romanus.

אפיקורוס Epicurus, Epicureus: plural. אפיקורוסין &
אפיקורין.

אפרכוס Eparchus, ἐπαρχος Praefectus: אפרכיא Praefe-
ctura. אפרכיא Hyparchi, Psal. 72. 9. in Targum.

אפרסמון Balsamum.

אפשר Possibile est, Fieri potest. sequi solet שׁ vel ה׳ in
Chaldaismo, id est, הוּאֵלֵךְ vel Quodd. אפשר האפשר An possibile
est, Nunquid fieri potest? אפשר למה שאפשר juxta id quod
possibile, Quantum fieri potest. אי אפשר. אי אפשר.

Non

Non est possibile, Impossibile est. אפשרות Possibilitas.
אפשרים Possibilia.

אסטט *Vide supra in forma* אצטוננו

אצל Separare, Seponere. נאצל Emanare, Infundi: בוח

אצל *Virtus infusa: נפש השכלית הנאצלת באדם* An-
ma intellectualis sive rationalis infusa in hominem, nem-
pe calius. אצילות Separata, Individua. Ema-
natio, Influxus, Separatio ex alio in aliud.

אקלים אשר אנחנו בו: אקלימה, אקלים
In climate in quo nos sumus, R. Levi Job. 38. v. 32. plural.
אקלימו

אוקינוס Oceanus.

ארי *Quod Quia, quoniam, quum, Si, Nam.*

אריה Leo, & signum caeleste Leonis.

ארך Prolongari. ארוכה, ארוכות, ארוכות
Prolixitas, Prolongatio
Prolixè.

ארים Hortulanus.

ארסטו Aristoteles, voce truncata.

ארע Contingere, Evenire: מאורעות Contingentia.

אשכנז Germania: אשכנזי Germanus.

אושפין Hospes uterque: Hospitium: אשפין

אושפיונא Hospites excipientes hospitio. אשפיון

אתבש *Vide Abbreviaturas nostras.*

ב

בניאור Declarare, Explicare, ביאור Declaratio.
בניאור תוספת הביאור
Clare, Perspicue, Cum declaratione.
בניאור תוספת הביאור
Additio declarationis, Epexegetis, Amplior declaratio
precedentis. הוא בניאור מאד *Id factis clarum vel decla-*
ratum est.